

Menekşe Hatun ve Samuel'in hikayesi

Posted on 27/09/2016

Yazar Ahmet Güven, 'Nar Taneleri' adlı öykü kitabında 1915 soykırımında Kızılbaş Kürtler tarafından kurtarılan Ermenilerin hikayelerini yazmış. 7 öyküden oluşan kitapta, soykırım yıllarında Kayseri, Maraş, Malatya ve Sivas hattında Kürt-Ermeni ilişkileri de mercek altına alınmış.

Araştırmacı yazar ve Londra Kırksraklılar Dayanışma Derneği Başkanı Ahmet Güven'in kaleme aldığı "Nar Taneleri" adlı kitabı okuyucular ile buluştu. Ermeni soykırımını konu edinen kitapta üç döneme ait dokuz öyküsü ve bir söyleşi yer alıyor.

Hrant Dink'e atfedilen kitapta, soykırımda kurtaranların, kurtulanların ve tanıkların çocuklarından Kayseri, Maraş, Malatya, Adana, Sivas ve Tokat'tan kayıt altına alınarak yazılmış.

Öykülerde, Kızılbaş Kürtlerin baskı ve zulme rağmen sağ kalan Ermenilere sahip çıktıkları göze çarpmaktadır.

Kitabında yazar Ahmet Güven, Ermenilerin soykırımı uğradığı üç döneme ait öyküleri kayıt altına alıyor.

“Menekşe Hatun” öyküsü II. Abdülhamit döneminde, “Hacin Direnişi ve Zaruhi”nin öyküsü Mustafa Kemal döneminde, diğer yedi öykü ise 1915 döneminde yaşananlara dair.

Kırkısraklı Ermeniler adlı öykünün Ermenileri kurtaranların çocuklarından kaleme alındığını, “Şamsi (Samuel) ve “Duyan Var mı?” adlı öykülerin kurtaranların çocuklarından kaydedildiğini söylüyor.

“Gördüğü Bir Düş Değildi, Menekşe Hatun, Hacin Direnişi ve Zarahi, Dönük Memed” öyküleri ise kurtulanların çocukların anlatımlarından yola çıkarak yazıldığını belirtiyor.

Yazar Ahmet Güven, 1915’de yapılan soykırımın 1894’de II. Abdülhamit döneminde başlatıldığını, Mustafa Kemal’in başında bulunduğu Türk yöneticileri tarafından devam ettirildiğine dikkat çekiyor. “Ermenilerin çığılığı o zamanlar duyulmadığı gibi bugün de duyulmuyor. Eğer Ermenilerin çığılığı duyulsaydı aynı dönem Süryanilere, Asurilere, Êzîdîlere, 1921’de Koçgiri’de, 1938’de Dersim’de ve bugün Kürdistan’da Kürtlere soykırım yapılamayacaktı ” diyor.

Kitaptan Notlar...

Menekşe Hatun:

* Malatya ve Maraş tarafından kırım haberleri gelir. Kırımı direnen Ermeni yerleşkelerinde Maraş bölgesinde bir Zeytun bir de Hacin kalmıştır. Aynı zamanda Osmanlı, Ermenilere destek çıkmasınlar diye Kızılbaşları da katletmeye başlar. O yıl Akçadağ’ın (Arga) Tümukan (Tümükler) köyünde bir günde kırkıdan fazla Kızılbaş Kürt katledilir.

* Geçmişinden pek bahsetmez, yaşadığı vahşeti anlatıp çocuklarını üzmemek istemez. Zaman zaman görünçesi Huri ile biraraya geldiklerinde dertleşirler. Huri, 1915 yılında Osmanlı'ya başkaldırdığı için Harput'da arkadaşları ile beraber idam edilen Kürecikli Memed Ali (Mamad Ali Axikê)'nin eşidir.

Kırkısraklı Ermeniler

(Bi serî Heyv û Roye Bî):

* Gürün'den kaçarak yola çıkanlar üç asker tarafından yakalanırlar. İki asker hepsini yakalayıp kollarını bağlar. Artık kurtuluş yoktur. Ama askerlerden birisi az Türkçesiyle, "yazıktır bağlamayın" der. "Bağlarız-bağlayamazsınız" derken, hepsini serbest bıraktırmayı başarır ve yanlarına yaklaşıp sessizce "Binboğa Dağları'nın doruklarına çıkın oralarda Kızılbaş Kürt köyleri vardır sizlere zaval gelmez kurtulursunuz" der.

* Del-Hesen "bi serî heyv û roye bî ku ez nabem, hun qet merak makin (Ayın ve Güneşin başı için ki kimseye söylemem, merak etmeyin)" der ve gider. Bogos "bunlar Kızılbaş Kürtlerdir. Bizim gibi ayın ve güneşin başına yemin ederler. Ben güveniyorum" diye cevap verir.

* Müfreze, Binboğaların Kızılbaş Kürt köylerine sürekli baskınlar yapmaktadır. Kırkısrak ise bu köylerin başında gelir. Kürecik tarafından gelip bu dağların arasına sığınan Kırkısraklılar ekmeğine cömert, değneğine yiğit insanlar olarak göze batarlar. Müfreze baskınlarına rağmen Ermeniler sır içinde sır edilir.

Şamsi (Samuel):

* 1915 yılı 'dadi feryat' (adalet) dyenlerin dağlara sığındığı, Tanrı diyenlerin kendilerini çağırdığı bir zamandı. Yer Malatya - Akçadağ (Arga) ilçesine bağlı Kürecik'ti ve yangın yeri idi. Bu ilk değildi, Osmanlı tarihi boyunca Kürecikliler Kızılbaş kimliklerinden dolayı

çeşitli katliamlara ve baskılara uğramışlardı. Kürecikliler; “önce insan” diyordu, Osmanlı “önce islam” diyordu. İnsanı Hak, Hakkı insan gören Kürecikliler Kürtçe kendilerine: “Kurmanç” diyordu. Osmanlı; “Kızılbaş” deyip katliam ve baskı yapıyor, kat be kat vergi ve asker istiyordu. Yoksulluk ve zulüm vardı.

* Kürecikliler Memed Ali (Mamad Ali Axikê) öncülüğünde vergi ve asker vermeyi red edip, soykırıma karşı çıkarlar.

* Husenê Alli Şamsi’yi alıp eve getirir, eşi Delal’a durumu anlatır. Soran olursa, Şamsi’nin Ermeni olduğunu söylemeyeceklerdir, Elbistan’ın bir köyünden kuzu çobanı olarak getirdiklerini söyleyeceklerdir. Çünkü köyü her gün askerler basar. Ermeni olmak ne kadar suçsa, saklamak da o kadar suçtur. Hele saklayan bir Kızılbaş ise bu daha da büyük bir suçtur.

SUNA ALAN/LONDRA

Kaynak: [Yeni Özgür Politika](#)